

APSTIPRINĀTS
ar Izglītības un zinātnes ministrijas
2005.gada 6.jūlija
rīkojumu Nr. 505

PROFESIJAS STANDARTS

Reģistrācijas numurs PS 0322

Profesija

Termogriezējs

Kvalifikācijas līmenis

2

Nodarbinātības apraksts

Termogriezējs strādā metālapstrādes un mašīnbūves uzņēmumos, būvfirmās un citos tautsaimniecības uzņēmumos, kuru darbība saistīta ar metālizstrādājumu, to konstrukciju un mehānismu izgatavošanu, lietošanu vai remontu, kā arī var veikt individuālo darbu. Termogriezējs veic tērauda, čuguna un krāsaino metālu un to sakausējumu detaļu un konstrukciju gāzgriešanu, plazmgriešanu un lāzergriešanu.

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Savienot gāzgriešanas, plazmas griešanas, lāzergriešanas posteņa iekārtu, aparatūru un aprīkojumu.	1.1. Veikt termogriešanas darba vietas organizāciju. 1.2. Sagatavot darbam acetilēna un skābekļa balonus, pievienot šļūtenes, reduktorus, drošības vārstu, noregulēt darba spiedienus, pārbaudīt savienojumu blīvumu gāzgriešanas postenim. 1.3. Sagatavot darbam saspiestā gaisa vai skābekļa balonus plazmas griešanas postenim, pievienot barotājavotu. 1.4. Sagatavot darbam lāzergriešanas iekārtu, aparatūru un aprīkojumu.
2. Sagatavot metāla detaļas termogriešanai.	2.1. Noteikt metāla gāzgriešanas spēju. 2.2. Sagatavot instrumentus (atslēgas, skrūvgriežus, adatas gāzgriešanas degļu sprauslu tīrīšanai, rokas elektroinstrumentus metāla tīrīšanai, aizzīmēšanas adatas). 2.3. Veikt metāla gāzgriešanu un malu sagatavošanu. 2.4. Veikt metāla plazmas griešanu un malu sagatavošanu. 2.5. Veikt metāla lāzergriešanu un malu sagatavošanu.
3. Veikt dažādu metālu gāzgriešanu, plazmgriešanu un lāzergriešanu.	3.1. Izvēlēties griešanas veidu, secību un darba režīmus. 3.2. Dažādu tēraudu gāzgriešana. 3.3. Augstlēgēto tēraudu un krāsaino metālu un to sakausējumu plazmgriešana un lāzergriešana.
4. Veikt sagrieztā metāla kvalitātes vizuālo pārbaudi.	4.1. Pārbaudīt gāzgriešanas detaļu kvalitāti - nelīdzenumus, perpendikularitāti, malu noapaļojumu. 4.2. Pārbaudīt plazmas un lāzergriešanas virsmu kvalitāti.
5. Lietot tehnisko dokumentāciju.	5.1. Lasīt rasējumus vai citu tehnisko dokumentāciju. 5.2. Sastādīt vienkāršu detaļu rasējumus, ievērot EN standartu apzīmējumus.
6. Ievērot darba aizsardzības un ugunsdrošības noteikumus.	6.1. Ievērot darba drošības un ugunsdrošības pamatnoteikumus, gāzgriešanā, plazmgriešanā un lāzergriešanā. 6.2. Sniegt pirmo palīdzību nelaimes gadījumos.

Īpašie faktori, kas raksturo darba vidi

- **Organizatoriskie** – nav.
- **Fizikālie** – paaugstināts trokšņu līmenis, fiziska slodze (darbs nemainīgā stāvoklī telpā).
– darbs ar augsta spiediena iekārtām (skābekļa, acetilēna un citu gāzu baloni).
- **Bioloģiskie** – nav.
- **Ķīmiskie** – kaitīgi gāzu izdalījumi.

Īpašās prasības uzdevumu veikšanai

- vecums ne jaunāks par 18 gadiem (uzsākot patstāvīgu darbu);
- A (II kvalifikācijas grupa elektrodrošībā).

Prasmes

Kopīgās prasmes nozarē	Specifiskās prasmes profesijā	Vispārējās prasmes/spējas
<ul style="list-style-type: none"> • Noteikt metāla grupu, novērtēt griežamību. • Strādāt ar kontroles un mērinstrumentiem (šuvmēru, 	<ul style="list-style-type: none"> • Saslēgt metināšanas posteņa iekārtu, aparatūru un aprīkojumu. • Izvēlēties nepieciešamos 	<ul style="list-style-type: none"> • Komunicēšanās spējas. • Spēja strādāt komandā. • Pārbaudīt sava darba rezultātu.

šabloniem, bīdmēru). <ul style="list-style-type: none"> Lasīt rasējumus. Sastādīt vienkāršu detaļu un konstrukciju skices. Izmantot un kopt elektriskos rokas instrumentus. Ievērot darba drošības, elektrodrošības, ugunsdrošības un vides aizsardzības noteikumus. 	griešanas piedevmateriālus. <ul style="list-style-type: none"> Regulēt griešanas darba režīmus. Strādāt ar gāzgriešanas iekārtām un aparatūru. Noteikt vizuāli grieztā metāla malu defektus, novērtēt un novērst tos. 	<ul style="list-style-type: none"> Organizēt savu darba vietu. Spēja pašizglītoties. Sniegt pirmo palīdzību nelaiemes gadījumos. Radoša pieeja darbam.
--	--	--

Zināšanas

Zināšanas	Zināšanu līmenis		
	Priekšstats	Izpratne	Pielietošana
Profesionālā terminoloģija			
Profesionālā terminoloģija svešvalodā			
Aritmētikas pamatdarbības			
Trigonometrijas pamati			
Mehānikas pamatzināšanas fizikā			
Elektrības pamatzināšanas fizikā			
Elektrotehnikas pamati			
Elektrodrošība			
Pamatzināšanas neorganiskajā ķīmijā			
Materiālu mācības pamati			
Rasēšanas pamati			
Gāzgriešanas, plazmgriešanas un lāzergriešanas iekārtas, aparatūra un aprīkojums.			
Gāzgriešanas, plazmgriešanas un lāzergriešanas darbu tehnoloģija.			
Darba drošības, ugunsdrošības un vides aizsardzības noteikumi			
Datoru lietošanas pamati			
Lietišķās saskarsmes pamati			

Profesijas standarta izstrādes darba grupas sastāvs:

- **Ojārs Pētersons**, docents, Latvijas Jūras Akadēmija;
- **Ilgonis Ruņģis**, direktora vietnieks, MMEC metodiķis, Rīgas 3. arodskola;
- **Jānis Jansons**, direktora vietnieks, MMEC metodiķis, Rīgas 3. arodskola;
- **Jānis Andersons**, prezidents, Latvijas metināšanas speciālistu asociācija (LMSA);
- **Vilnis Rantiņš**, valdes priekšsēdētājs, Mašīnbūves un metālapstrādes rūpniecības uzņēmēju asociācija.

Konsultanti:

- **Sandra Bidzāne**, IZM Profesionālās izglītības centrs, Izglītības satura daļas vadītāja.

Eksperti:

- **E. Egle** - Latvijas Darba devēju konfederācijas ģenerāldirektore;
- **A. Drozdovs** – A/S „Daugavpils lokomotīvu remonta rūpnīca” galvenais tehnologs;
- **B. Ābiķe** – VAS „Latvijas dzelzceļš” personāla direktore.